

Autors: Joaquim Aloy i Bosch, Jordi Basiana i Obradors i Pere Gasol i Pujol. Col·laborador: Ramon Fons i Vilardell

7-199
Leg. 2315

Amadeo Cornet Farrés Presidente acarden.
tòl de la Brutat "Acció Catalana Republicana de la Comarca de Bages" integrante del
Front Popular Antifascista de esta Comarca.
Certifico que el ciudadano Eduardo Valentí Goicolea,
es afiliado a este partido, con anteriori-
dad al 18 de Julio de 1936, siendo comunista.
Por lo tanto como buen antifascista y comu-
nista ayer en la mañana legó de la
jefatura de la Región de la
República
para que con este libro el presente a los efectos
oficiales en Manresa, a veintidós de Octubre
de mil novecientos treinta y seis

Cornet

CORNET Amadeo
FARRÉS

Presidente accidental de la comisión ACCIÓ CATALANA REPUBLICANA de la Comarca de Bages (Manresa, 28-10-1938). Leg. 2315 - Madrid I.S. - fol 199.

VALENTÍ Eduardo
GOICOLEA

Afiliado al Partido "ACCIÓ CATALANA REPUBLICANA" de la Comarca de Bages (Manresa, 28-10-1938). Leg. 2315 - Madrid I.S. - fol 199.

1 DOCUMENT D'ACCIÓ CATALANA I LES SEVES CORRESPONENTS FITXES. Aquí podem veure clarament com treballava la repressió franquista a Salamanca. A partir d'un document originari del partit Acció Catalana Republicana de la comarca del Bages de l'octubre del 1938 i que va ser requisat per les forces d'ocupació, se subratllen amb llapis de color vermell (en el document original) els dos noms que hi apareixen: Amadeu Cornet i Parrés i Eduardo Valentí Goicolea. Aquest document sol va produir la confecció de dues fitxes individuals (les que mostrem a la dreta) que formen part de l'arxiu de 3 milions de fitxes que es troben a Salamanca. A partir d'aquestes fitxes, si algun organisme judicial o bé policial demanava informes sobre aquestes dues persones, se'ls notificava que havien estat afiliades a aquest partit. Aleshores, s'enengeava la maquinària repressiva.

UN ARXIU CREAT PER REPRIMIR

Bagencs fitxats a Salamanca

Centenars de manresans i bagencs tenen les seves fitxes individuals obertes a Salamanca. A conseqüència d'això, molts foren víctimes de la repressió. Al costat de les de persones amb una certa significació política, cultural i sindical, hi trobem les fitxes de ciutadans i ciutadanes anònims obertes per motius que avui trobaríem inversemblants i que il·lustren fins on arribà la persecució dels considerats antifranquistes.

Mitjançant l'anàlisi dels llibres d'escorolls i els expedients de confiscació elaborats per la DERD, així com la documentació que hem trobat a l'arxiu, podem saber quins van ser els col·lectius i particulars més afectats:

- Personal manresà adscrit o relacionat amb departaments, delegacions, dependències i serveis de la Generalitat de Catalunya, i d'organismes estatals. Seria el cas de molts mestres de les escoles públiques. També els empleats de la Generalitat. La gran majoria foren depurats. Cal remarcar també els expedients de *responsabilidad político-social* dels carters de l'Oficina de Correus de Manresa, on, com veurem en altres capítols d'aquesta sèrie, es pot observar clarament el seu procés de depuració sistemàtic i exhaustiu.

- Organitzacions polítiques i sindicals (principalment: ERC, PSUC, CNT-FAI, UGT, CADCI). Dels escorolls efectuats a les seus d'aquestes organitzacions, en sortiren llargues llistes de dirigents, militants, simpatitzants i col·laboradors. Molts ho pagaren amb la presó.

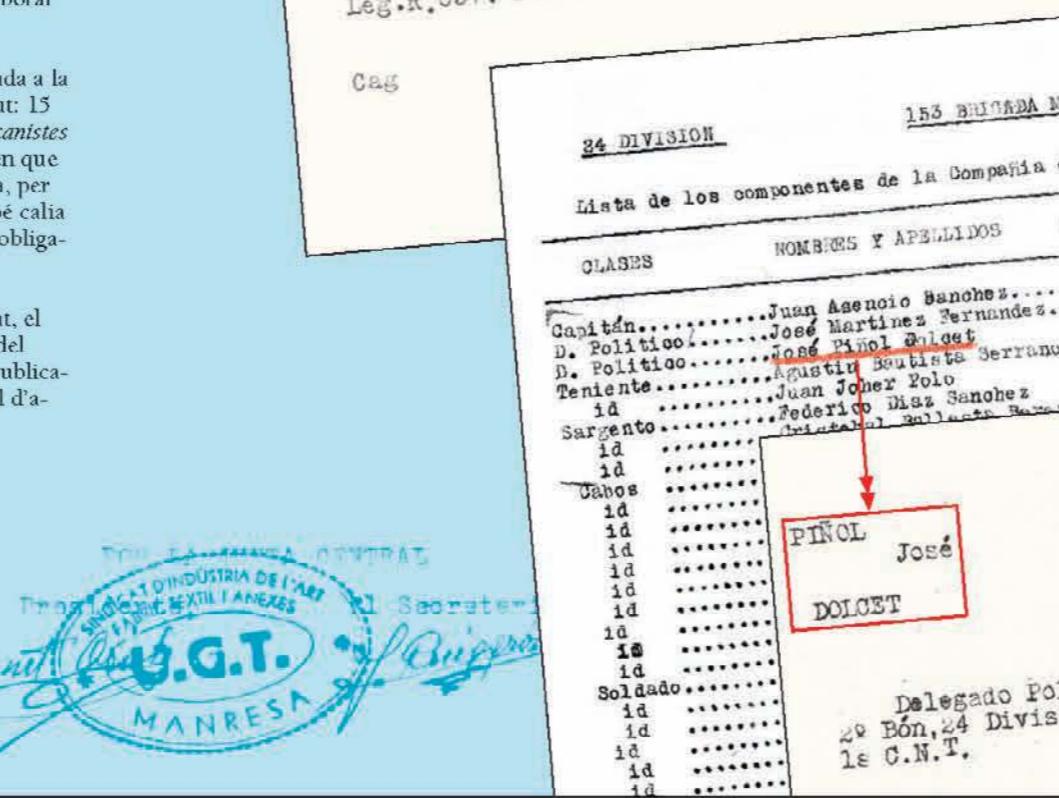
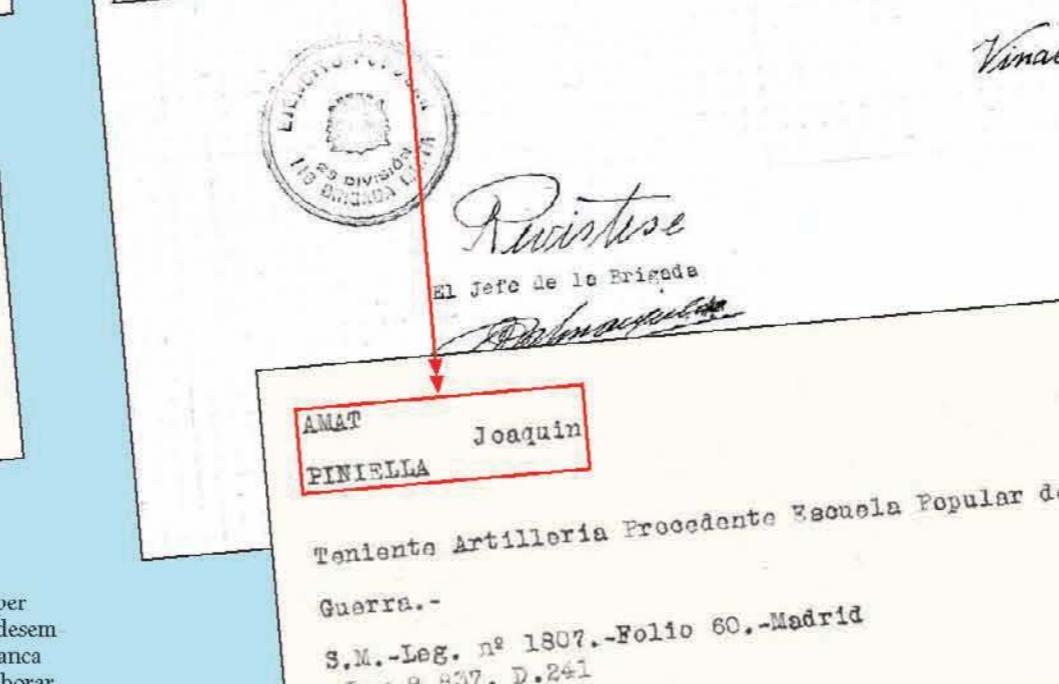
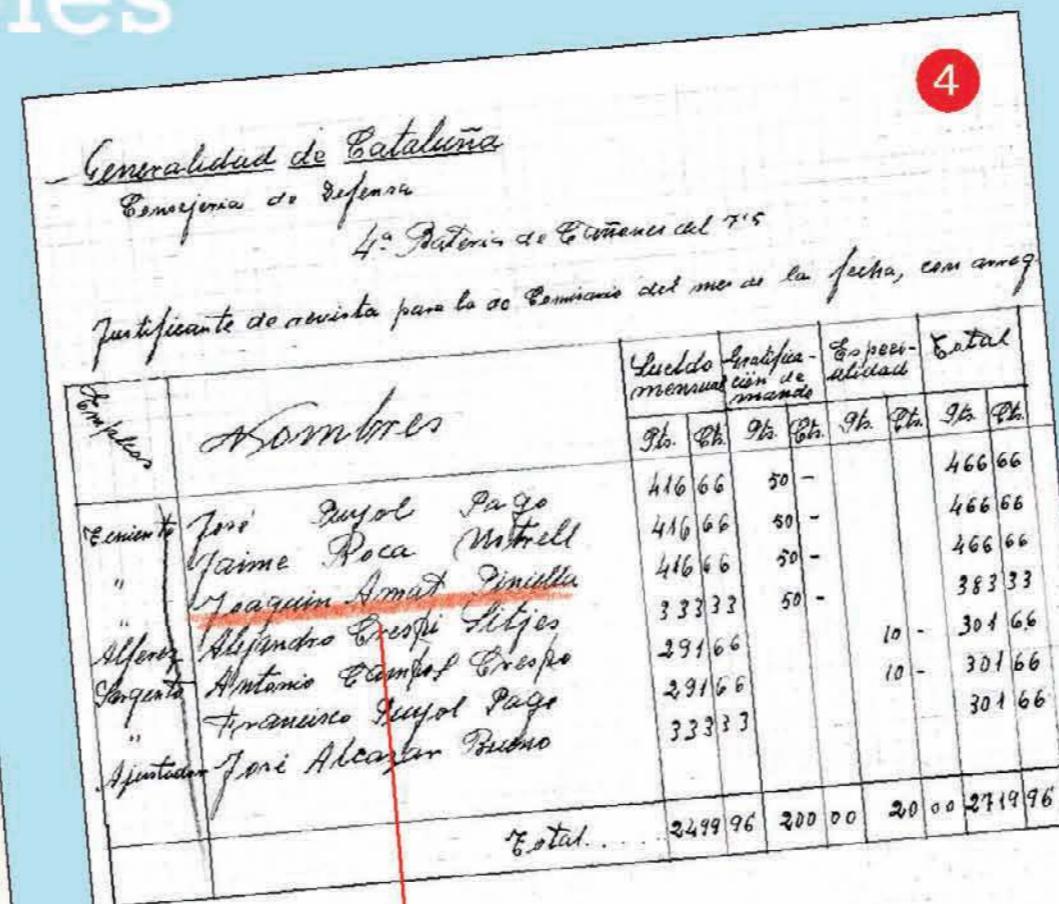
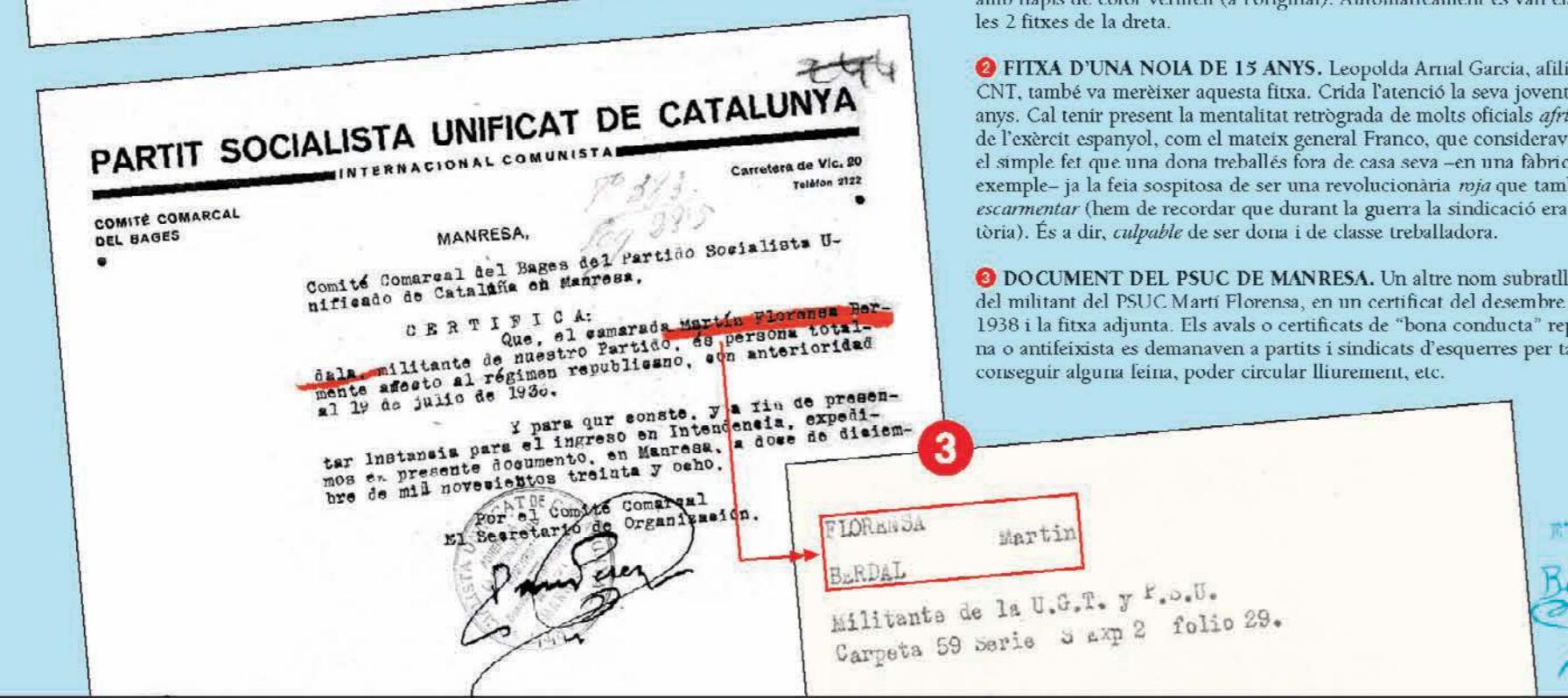
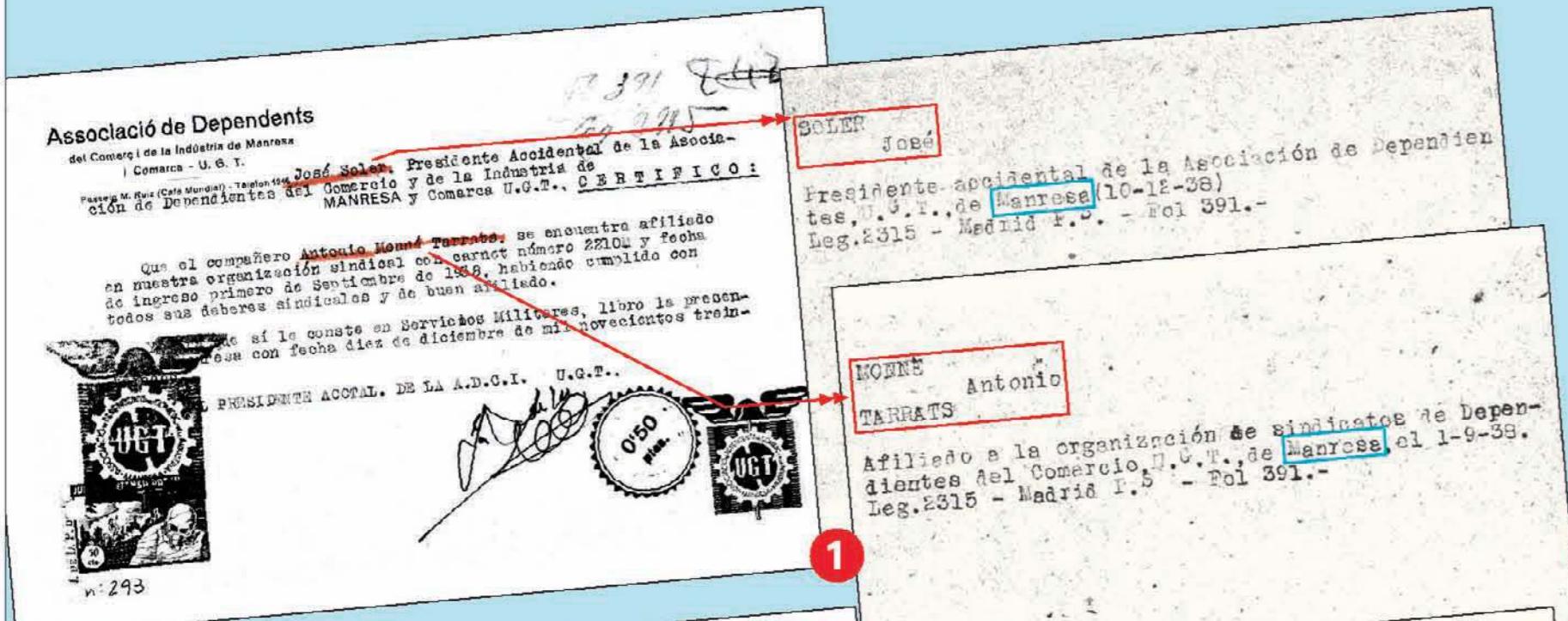
- Càrrecs públics i institucionals (consellers, diputats, alcaldes, regidors, funcionaris...) de tendència catalanista i/o d'esquerres. De tots

s'obrien fitxes i/o expedients. Fins i tot en casos de persones ja difuntes, com ara el del conseller de la Generalitat Joan Selves i Carner, que havia mort el 1934, i del filòsof Jaume Serra i Hunter, rector de la Universitat de Barcelona i diputat al Parlament, l'expedient del qual encara estava en marxa anys després de la seva mort a l'exili.

- Mitjans de comunicació. D'aquí se'n obtenien llistes, no només de redactors i col·laboradors, sinó també de subscriptors.

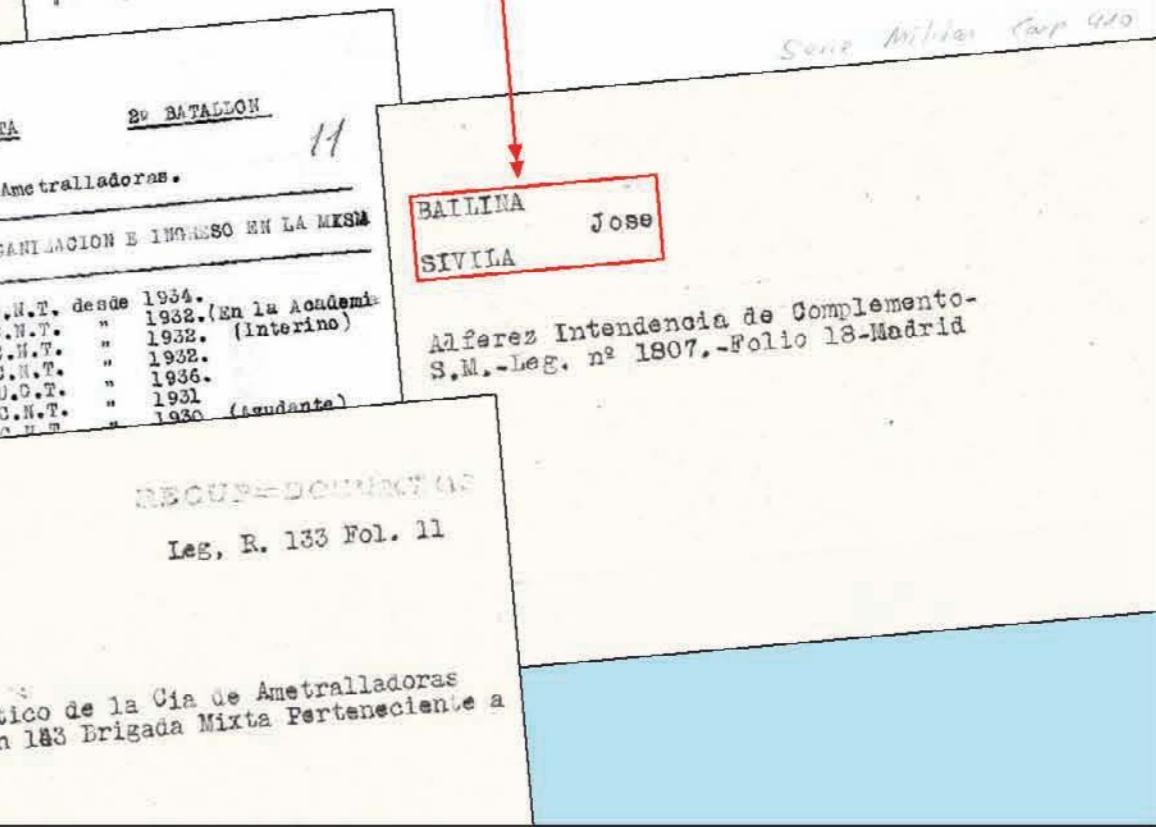
- Entitats culturals, de tipus catalanista i/o obrer, i/o republicà, o bé aquelles considerades contràries a la religió catòlica, com ara les maçòniques, teosòfiques i les naturistes. Dins d'aquest apartat, és molt significativa la llista de manresans relacionats amb la maçoneria. Hi trobem diversos polítics locals, molts d'ERC o propers al socialisme, com ara Tomàs Ramon i Amat, Francesc Casas i Sala, Francesc Farreras i Duran, Dídac Baget i Firmat, Joan Selves i Carner, Gumersind Sanmartí i Prat, Francesc Orriols i Basany i Jeroni Ferrer i Roca. També hi trobem funcionaris, com ara el secretari de l'Ajuntament de Manresa Lluís Mas i Pons, i simples ciutadans, com ara el comerciant Joan Torras i Morera. Es tracta d'una informació absolutament inèdita que anirem exposant en els darrers capítols d'aquest col·leccional.

- Membres de l'exèrcit republicà. Hi trobem llargues llistes d'oficials i sotsoficials, de comissaris polítics d'organitzacions d'esquerra i de milicians que anaren a lluitar voluntàriament al front de guerra. Tot plegat, una extensa informació que el règim franquista utilitzà per dur a terme una repressió que volia ser el màxim d'exhaustiva possible.

4 En aquesta pàgina podem veure la reproducció parcial d'alguns documents militars arxivats a Salamanca en què apareixen els noms de Joaquim Amat-Piniella (a la foto), Josep Bailina Sivila i Josep Piñol Dolcet. Al costat de cada document, la fitxa que els van obrir.

CUERPO DE INTENDENCIA		F E C H A S			D E S T I N O S	
Nº por clase	N O M B R E S	Nacimiento	Ingrº servº	Antigüedad		
5	D.Manuel Butler Suarez.	10-3-898	25-2-920	22-4-922		
6	D.Claudio Alcolea de la Vega	26-10-898	28-2-920	30-5-922		
7	D.Joaquín Glorio Meiro.	10-11-900	21-11-921	28-10-922		
8	D.Antonio Martínez Molina.	17-7-899	22-2-921	20-2-924		
9	D.José Antonio Fontanilla García.	22-12-903	1-2-925	6-11-925		
10	D.Juan Francisco Díaz Garrido.	21-8-906	1-2-927	27-2-929		
11	D.Laureano López Garralda.	1'-12-906	1-2-927	12-7-930	Cuadro Evº.Ejº.Andalucía.	
12	D.Manuel Giménez Vilat.	3-2-905	1-2-927	6-9-931	Cuadro Evº.Ejº.Este.....	
13	D.Manuel Caparrós Baena.	3-8-907	1-2-929	7-9-931	Cuadro Evº.Ejº.Euro.....	
14	D.José Faltró Arnaldo.	24-1-909	1-2-931	1-8-932	Incorporado C.R.I.M. nº 16.	
15	D.Joaquín Alfonso Lapurta.	14-2-910	1-2-932	1-8-932	Cuadro Evº.Ejº.Este.....	
16	D.José Rives Gómez.	8-11-910	1-2-932	1-8-932	XII Cuerpo Ejército.....	
17	D.Francisco Cortés Roivira.	11-5-911	21-1-933	1-8-933	137º Brigada Mixta.....	
18	D.Juan Bruguer Cruz.	30-1-911	25-1-933	1-8-933	Admº. Admº. Com. Terragóna.....	
19	D.José Ballón Sáiz.	27-1-911	28-1-933	1-8-933	28 Cia. Intdº. afecta Jefazº.....	
20	D.Ignacio Alfonso Sanchez.	12-6-911	25-1-933	1-8-933	Admº. Tomarcal Barcelona.....	
21	D.Eduardo Llamed Figueiras.	23-3-912	2-1-934	1-9-934	Jefazº. Admº. Zaragoza Teruel.....	
22	D.Eusebio Arevalo Padilla.	29-6-912	2-1-934	1-9-934	Cuadro Evº.Ejº. Andalucía.....	
23	D.Juan Garriga Alvedra.	24-9-912	2-1-934	1-9-934	Jefazº. Admº. Comarcal Zaragoza.....	
24	D.Santiago Víntoro Venegas.	10-10-912	2-1-934	1-9-934	C.O.P.T.I. num. 1.....	
25	D.Julio Leonor García.	1-12-912	2-1-934	1-9-934	VIII Grupo Intendencia.....	
26	D.Domingo Muñoz Sanchez.	17-8-912	1-7-934	1-1-935	Incorporado C.R.I.M. num. 1.....	
27	D.Carlos Abejón Hosseil.	13-11-912	1-7-934	1-1-935	141º Brigada Mixta.....	
28	D.José Oriol Comas Torn.	8-6-913	2-1-935	1-7-935	Admº. Admº. Com. Terragóna.....	
29	D.Ventolin Ferrer Fontanet.	2-7-913	1-7-935	1-7-935	Reempl. prov. enfermo en Pinares.....	
30	D.Manuel Brunel Miranda.	27-10-913	2-1-935	1-7-935	Vallés.....	
31	D.Carlos Cortés de la Vega.	13-10-910	4-12-934	1-11-935	Alferes Médico provisional.....	
32	D.José Gil García.				Ordenes General Jefe Ejército Centro.....	
33	D.José Antonio Corral Serra.					
34	D.Carlos Otero Sestelo.					
		24-6-913	1-7-935	1-1-936		

MARÇET FRANCISCO
ARTIGAS
Juez Popular Local y encargado del Registro Civil
de Manresa.
S.M.-Carp.1214.-Exp.12.-Fol.4-5.

PRUNÉS Luis
SATO

Gobernador Civil de Girona, Febrero de 1933.
Leg. 2964. Exp.26. Tom.33. P.S. Madrid.

CORBELLA JOSE
SUNE
Figura como Alcalde de Manresa, afiliado a la C.N.T.
Carpetas 1432 folio 456 P.S. Barcelona

FORNELL JOAQUIN
PARERA
Alcalde-Presidente del Ayuntamiento de Manresa (Barcelona).
S.M.-Carp.1218.-Exp.39.-Fol.8.

MARTINEZ Emiliano
ESPINOZA
Afiliado al sindicato de Ferrovíarios C.N.T. desde 1930 (Manresa, 18-11-38)
Leg. 2315 - Madrid P.S. - Fol. 393.-

MARTI RAMON
BARRERAS
Afiliado al P.S.U.C.-Radio VI-Célula N.º 104 de Barcelona.
Carpetas 248 folio 180 P.S. Barcelona

MARTI Jose
FERRERES
Periodista. - Eleva instancia redactada en catalán. EIDIA
n.º 25-11-37 P.S. Madrid. Leg. 2887 Fol. 72

ESPAULELLA Paulino
BUIGODOMECH
Secretario de Esquerra Republicana de Cataluña en Manresa, figura Exp del Aspirante Auxiliar de Justicia Militar JOSE MARTI FERRERES S.M.-Leg. 4465-EXP 210-

MARTI Andres
VINA
Firma una Licencia del Juzgado Popular de Manresa cuando debajo de su firma pone Masonico. (Leg. 296. Rupta. 3. Fol. 13. Vts. P.S. BARCELONA.)

BASIANA Evaristo
ARBIELL
Secretario de la Escuela de Artes y Oficios de Manresa, figura Exp del Aspirante Auxiliar de Justicia Militar JOSE MARTI FERRERES S.M.-Leg. 4465-EXP 546-

Mostra d'algunes de les fitxes de manresans i bagencs que es troben a l'Arxiu de Salamanca i que formen part de l'immens fitxer policial constituit per 3 milions de fitxes que es va confeccionar a Salamanca per tal de reprimir qualsevol persona sospitosa de ser antifranquista. Hi veiem polítics, sindicalistes, escriptors, periodistes, artistes, personalitats del món de la cultura i de la ciència, empresaris, treballadors, militants de partits i sindicats, soldats, etc. Les fitxes, seleccionades entre moltes altres d'arxivades a Salamanca, corresponen a Francesc Marçet (a la foto), Lluís Prunés, Josep Corbella, Joaquim Fornells, Emilià Martínez, Ramon Martí Farreras, Josep Martí Farreras, Paulí Espaulella, Andreu Nardi, Evarist Basiana, Pius Font i Quer, Josep Gaspar, Ferrer Monegal, David Torrents Caus, Victor Serra Vilarrasa, Pedro Flores, Lluís Tuca, Manuel Villaplana, Josep Pla Casasayas, Simeó Selga i Ramon Casals Cardona.

Secretaria. Exp. 37.089

FONT Pio
QUER
Teniente Coronel Farmaceutico profesional. (Re Leg. 1807.-Fol.1.-S.M. Madrid)

FLORES Pedro
MARTINEZ

RECUP-DOCUMENTOS
Leg. 123 Fol. 4

Delegado Político de la 1ª Compañía 2º Pón 24 División 127 Brigada Mixta perteneciente a la C.N.T.

GASPAR JOSE
SERRA
Perteneciente a la Agrupación Profesional distinta (U.G.T.) de Barcelona, señalado como tifascista.
Carpetas 938 folio 192 P.S. Barcelona

TUGA Luis
ALSINA

Sargento Seguridad-22 Grupo Asalto S.M.-Leg. n.º 2111.-Folio 1919.-Madrid

VILLAPLANA Manuel
VARGAS

Teniente de Infantería en el año 1.938.
S.M. Leg. 1168. Fol. 233.

PLA Jose
CASANIAS

Sargento del Ejército Rojo. Aspirante a ingreso en la Escuela Popular de Guerra.
S.M. Leg. 10676. Fol. 156.

SELGA Simeón
UBACH

Firma en una relación de detenidos por desafecto al régimen. n.º 312. Pág. 5. 31 Diciembre 1936. Leg. 21 DILUVIO

CASALS R.
CARDONA

Perteneciente a la Asociación de Patronos Eleccións de Manresa (Barcelona).
(Leg. 1522.- Fol. 116 y 117.- P.S. Madrid).

PROPER CAPÍTOL: Sant Benet de Bages a Salamanca. Per increïble que sembla, a l'Arxiu General de la Guerra Civil Espanyola, s'hi troben documents de molt abans del 1936, com per exemple, l'escriptura del convent de Sant Benet de Bages del 1845 i una certificació de gravàmens d'aquesta finca del 1906.